

12. Sınıf

KURUMSAL ÜNİTE TESTİ

İSLAM DÜŞÜNÇESİNDE TASAVVUFİ
YORUMLAR

1

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Adı Soyadı:.....

Okulu:.....

Sınıfı / Şubesi: .....

Numarası:.....

1. Tasavvufun birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlardaki ortak noktaların başında nefsi arındırmak ve Allah'a yaklaşmak gelir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisinin tasavvufun oluşumuna etkisi olmuştur?

- A) "Biz her şeyi bir ölçüye göre indiririz." (Hicr suresi, 21. ayet.)
 B) "Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir." (Şems suresi, 9. ayet.)
 C) "Kalemle yazmayı öğretti." (Alak suresi, 4. ayet.)
 D) "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" (Zümer suresi, 9. ayet.)
 E) "Şüphesiz Allah, daima üstündür, çok bağışlayandır." (Fâtır suresi 28. ayet.)

2. Hz. Peygamber, Allah'a (c.c.) çokça şükreden ve O'nu her zaman anan bir kul olarak hayatını sürdürmüş ve böyle yaşamayı Müslümanlara tavsiye etmiştir. Niçin sabahlara kadar ibadetle meşgul olduğunu soran Hz. Aişe'ye, "Şükreden bir kul olmayayım mı?" cevabını vermiştir. Hz. Peygamber, yaşantısının her alanında sadeliği tercih etmiştir.

Bu parçada tasavvufi terimlerden hangi ikisi açıklanmıştır?

- A) Seyr-u sülûk
 B) Marifet ve mâsîva
 C) İhlas ve irfan
 D) Zikir ve zühhd
 E) Namaz ve oruç

3. Aşağıdakilerden hangisi tasavvufi düşüncenin oluşmasının sebeplerinden değildir?

- A) Müslüman toplumda meydana gelen dinî, fikri, kültürel, siyasi, ekonomik gelişmeler.
 B) Vefatından sonra Hz. Peygambere duyulan özlem ve ihtiyaç.
 C) Hz. Peygamber ve sahabenin sade yaşantısı.
 D) Kur'an-ı Kerim'de sade yaşamaya verilen önem.
 E) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ölümünden sonra Hz. Ali'nin ilk halife olmaması.

4. Tasavvuf tarihçileri, tasavvufi düşünceyi üç dönemde değerlendirirler. Bunlardan birincisi zühhd dönemidir ki zühhd, ahirete yönelmek, dünyaya dalmamak, elde mevcut bulunsa bile gönülde mal ve mülk sevgisine yer vermemek gibi anlamlara gelmektedir. İkincisi tasavvuf dönemidir ki sufi ve tasavvuf kavramlarının kullanılmaya başlandığı ve tasavvuf düşüncesinin bir ilim olarak ortaya çıktığı dönemdir. Üçüncüsü tarikat dönemidir ki tasavvufi düşüncenin tarikatlar şeklinde kurumsallaştığı ve sosyal hayatın bir parçası haline geldiği dönemdir.

Aşağıdakilerden hangisi tarikat dönemi temsilcilerindedir?

- A) Hz. Ebubekir
 B) Ömer b. Abdülaziz
 C) Rabia el-Adeviyye
 D) İmam Gazâlî
 E) Mevlâna

5. Mutasavvıflara göre tasavvufun gayesi; Hakkın rızasını kazanmak için nefsi temizlemek ve güzel ahlak sahibi olmaya çalışmaktır. Sufiler, tasavvufi hayatta ibadet, zikir gibi faaliyetler kadar ahlaki faaliyet ve faziletlerin de önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir. Tasavvuf döneminin önemli isimlerinden Ebü'l-Hüseyn en-Nûrî'ye (ö. 908) göre, tasavvuf ne birtakım merasimler ne de bir bilgi yığındır; tasavvuf yalnızca ahlaktır. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenemez?

- A) Tasavvufun temel gayesi Hakkın rızasını kazanmaktır.
 B) Allah'ın rızasını kazanmak güzel ahlaklı olmayı gerektirir.
 C) Mutasavvıflar ibadete önem vermemişlerdir.
 D) Ebü'l-Hüseyn en-Nûrî mutasavvıftır.
 E) Tasavvufi düşüncede birtakım merasimlere de yer verilir.

6. Meşhur mutasavvıflardan Hasan Basrî, tasavvuf ehlinin doğru sözlülük, ahde bağlılık, yakınlarla ilişkiyi kesmek, yoksullara merhamet etmek, gurur ve kibirden arınmışlık, insanlarla iyi geçinme, güzel huy gibi ahlaki faziletlerle tanınabileceğini belirtmiştir. Aşağıdaki ayetlerden hangisi Hasan Basrî'nin saydığı ilkelerle doğrudan ilgili değildir?

- A) "İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu..." (Rum suresi, 41. ayet.)
 B) "...Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, ... iyilik edin..." (Nisâ suresi 36. ayet.)
 C) "Bizim ayetlerimize ancak, ... kibirlenmeksizin Rablerine hamd ederek tespih edenler inanırlar." (Secde suresi, 15. ayet.)
 D) "Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın." Nahl suresi, 91. ayet.)
 E) "Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin." (Kalem suresi, 4. ayet.)

7. (I) Edepli olmak; insana, hayvana hatta cansız varlıklara karşı ölçülü davranmak, haddi aşmak anlamına gelir.

(II) Tasavvuf ehlinden beklenen, çevresinde bulunan herkese ve her şeye saygılı olmaktır.

(III) Bu nedenle "Edeb Yâ Hû" yazılı levhalar, tekkelerin duvarlarında en çok görülen yazılardır. (IV) Tasavvuftaki ahlak anlayışı Kur'an'a ve Hz. Peygamber'in sünnetine göre şekillenmiştir.

(V) Tasavvufi ahlakın temelinde mütevazı olmak, kadere rıza göstermek, nefsin isteklerinden uzaklaşmak, kul hakkına riayet etmek, müsamahalı olmak, kimseyi hor görmemek, diğerkâmlık gibi ilkeler yer alır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV
 E) V

8. İslam dininde önemli bir yere sahip olan ahlak, tasavvufi düşüncenin de temelini oluşturur. Tasavvufi düşüncede insanın manevi açıdan yücelmesi ahlaki değerlere sahip olmakla gerçekleşir. Tasavvuf ahlakı, insanları ve tüm canlıları sevmeyi, verilen sözde durmayı ve kötülüklerden uzak olmayı gerektirir. Tasavvuf insanların bu yönlerinin gelişmesine ve ahlaklı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamaktadır. Yunus Emre'nin aşağıdaki dörtlüklerinden hangisi bu parçada vurgulanan fikri desteklemek için örnek verilemez?

- A) Nice gaflet ile mağrur olursun
 Kervan geçer gider yolda kalırsın
 Billahi sonra çok pişman olursun
 Uyan ey gözlerim gafletten uyan
 B) Bu dünyada bir nesneye
 Yanar içim göynür özüm
 Yiğit iken ölenlere
 Gök ekini biçmiş gibi
 C) Yol odur ki doğru vara
 Göz odur ki Hakk'ı göre
 Er odur alçakta dura
 Yüceden bakan göz değil
 D) Bülbül olup dost bağında öte gör
 İyi amellerle yükün tuta gör
 Efendimin kervanına yete gör
 Göçtü kervan kaldık dağlar başında
 E) Bu dünyaya kanmayalım
 Fanidir aldanmayalım
 Bir iken ayrılmayalım
 Gel dosta gidelim gönül

9. - - - - İnsanın, düşünce ve davranışlarıyla olgun bir hâle gelmesi anlamına gelir.

- - - - İnsanın hataya düşüp utanılacak şeyler yapmasını önleyen, yerinde ve ölçülü davranmasını sağlayan meleke, söz ve davranışlardaki ölçülülük, her hususta haddini bilip sınırı aşmama anlamına gelir.

Verilen boşluklara sırasıyla gelmesi gereken kavramlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sufi - Tövbe
 B) İnsan-ı kâmil - Edep
 C) Musahip - Cem
 D) Abdal - Semah
 E) Derviş - Ahlak

10. Tasavvuf düşüncesi Allah sevgisi ve Allah korkusu temelinde dayanmakta, Allah korkusu aynı zamanda Allah'ı sevmekten kaynaklanan bir çekinme olduğu için bu iki kavram birbirini tamamlamaktadır. İslam'a göre kullarla Allah arasında karşılıklı sevgi vardır; kullar Allah'ı sevdiği gibi Allah da kulları sever. Ayetlerde ifade edildiği üzere Allah'ın kullarını sevmesini sağlayan tövbe, temizlik, sabır, takvâ, ihsan, adalet, tevekkül gibi özellikler tasavvuf ehli tarafından seyrüsülûk diye ifade edilen bir eğitim sürecinde özenle gerçekleştirilmeye çalışılır. Bunun sonucunda kul ile Allah arasında manevi bir ilişki meydana gelir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tasavvuf düşüncesinin dayandığı temel açıklanmıştır.
- B) Allah'ın sevgisini kazanmanın yolları belirtilmiştir.
- C) Tasavvufun önem verdiği temel kavramları sıralanmıştır.
- D) İslam'a göre yaşamının tasavvuf yoluna girmekle sağlanacağı söylenmiştir.
- E) Tasavvufun kişiye kazandıracığı güzelliklere değinilmiştir.

11. . Aşağıdakilerden hangisi tasavvufi yorumlardan biri değildir?

- A) Rifailik
- B) Kadirilik
- C) Maturidilik
- D) Yesevilik
- E) Mevlevilik

12. Mevlana'nın anıldığı törenlerde icra edilen ayin, Mevlevîliğin temel felsefesini yansıtan önemli sembolleri içeriyor. Bu ayin genel olarak, kâinatın oluşumunu, insanın âlemde dirilişini, Allah'a olan aşk ile harekete geçişini ve kulluğunu idrak edip insan-ı kâmile doğru yönelişini ifade ediyor. Asırlardır Mevlevî dervişlerince icra edilen ayinlerde dervişlerin giydiği kıyafetler de bu felsefenin önemli sembolleri arasında yer alıyor. Dervişin başındaki sikkesi nefsinin mezar taşı, giydiği beyaz tennuresi kefeni, sırtındaki hırkası ise kabri olarak kabul ediliyor.

Bu parçada anlatılan Mevlevî ayini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Semah ayini
- B) Muharrem ayini
- C) Semâ ayini
- D) Nühüft ayini
- E) Matem ayini

13. -Hâce

- Pîr-i Türkistan
- Hazret-i Türkistan
- Hazreti Sultan
- Silsile-i Meşâyih-i Türk

Yukarıda sıralanan bu isimler hangi mutasavvıfa verilmiştir.

- A) Bahaeddin Nakşibend
- B) Hacı Bektâş-ı Velî
- C) Mevlânâ Celaleddin Rumî
- D) Aymet Yesevî
- E) Abdülkadir Geylani

14. Bu tarikatın çeşitli kollarında toplu zikir farklı şekillerde icra edilmektedir. Zikir cehri olup semâ ve devrana önem verilir. Türkiye'deki yaygın kolları Rûmiyye ve Eşrefiyye'deki uygulama genel çizgileriyle şöyledir: Dervişler hilâl şeklinde bir halka oluşturur. Zikre oturularak başlanır. Şeyh efendinin Fatiha okumasından sonra salavat getirilir ve Kibrît-i Ahmer adlı evrâd özel bestesiyle okunur, ardından kelime-i tevhit ve ism-i celâl zikrine başlanır. Bu sırada zâkirler ilahiler okurlar. Oturularak yapılan zikir birinin aşr-ı şerif okumasıyla tamamlanır; ardından ayakta yapılan zikre geçilir. Bu zikre ilahiler okunarak başlanır. "Hayyü'l-kayyûm, Allah" esmâlarıyla ahenkli bir şekilde hareket edip dönülerek (devran) devam edilir; ritmik adımlarla zikir halkası sağa döndürülür. Bu sırada zakirler tarafından ritme uygun ilahiler okunur. Zikir töreni bir zâkirin okuduğu aşr-ı şerif ve şeyh efendinin duasıyla sona erer. Zikir sırasında kudüm, bendir, halile, nebbe gibi vurmali sazlar da kullanılır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tasavvufi yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nakşibendilik
- B) Mevlevîlik
- C) Rifailik
- D) Yesevilik
- E) Kadirilik

15. Aleviliğe göre semah dönen canlar; duygunun, sevginin, aşkın dorukta olduğu, adeta ayrı bir dünyaya yolculuk olan duygu halini yaşar. Aşağıdaki ritüellerden hangisi esas itibarıyla diğerlerinden ayrılır?

- A) Sema
- B) Devran
- C) Açık (cehri) zikir
- D) Semah
- E) Kurban

16. Alevilikte Matem orucu Muharrem ayının ilk 10 gününde tutulan oruca denir.

Aşağıdakilerden hangisi bu günlerde yapılabilir?

- A) Oruç açıldıktan sonra ayran vb. içecekleri içme
- B) Cem ayinine katılma
- C) Kurban kesme
- D) Düğüne gitmek için süslenme
- E) Bir dalı kurumuş ağacı kesme

17. Alevi- Bektaşî kültüründe töresel hiyerarşik bir düzende görev alan ve Alevi topluluklarının hizmetini gören kişiler bulunur. Aşağıdakilerden hangisi bu hiyerarşik düzende diğerlerine göre daha üst makamdadır?

- A) Talip
- B) Musahip
- C) Rehber
- D) Niyazcı
- E) Zakir

18. Aşağıdakilerden hangisi Alevilik-Bektaşilikte "Razılık ve Kul Hakkı" şartlarını taşımadığından Cem'e kabul edilemeyecek kişilerden değildir?

- A) Yalancı şahitler
- B) Geçerli bir neden olmadan eşini boşayanlar
- C) Vatan borcunu ödemeyenler
- D) Komşusuna zarar verenler
- E) 40 yaşını doldurmamış olanlar

19. Aşağıdakilerden hangisi Cem ayini sırasında topluca dua etmek anlamına gelen erkâna verilen addır?

- A) Semah
- B) Razılık alma
- C) Dara durmak
- D) Düşkünlükten kaldırma
- E) Dardan indirme

20. Hacı Bektaş-ı Veli aşağıdaki tasavvufi akımlardan hangisinin görüşlerini benimseyerek kendi düşüncesini geliştirmiştir?

- A) Yesevilik
- B) Kadirilik
- C) Rifaîlik
- D) Nakşilik
- E) Mevlevilik

TESTİN CEVAP ANAHTARI İÇİN TIKLAYINIZ.

Ad Soyad:

Tarih:

Aldığı Not:

OPTİK FORM

1	A	B	C	D	E	11	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E	12	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E	13	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E	14	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E	15	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E	16	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E	17	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E	18	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E	19	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E	20	A	B	C	D	E

12. SINIF SINAV VE CEVAP ANAHTARI İÇİN TIKLAYINIZ.

WHATSAPP
DİN DERSİ TÜRKİYE ZÜMRESİ

Gruplara Katılmak İçin İkonların Üzerine Tıklayınız

TELEGRAM
DİN DERSİ TÜRKİYE ZÜMRESİ

Paylaşım Grubu

Paylaşım Kanalı

Gruplara Katılmak İçin İkonların Üzerine Tıklayınız

SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZ

@ddy_yayinlari

DDY Yayınları

DDY Yayınları

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

EFSANEM SERİSİ

KONU ANLATIMLI SORU BANKALARIMIZ

Sipariş Tel:

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

Sadece Din Dersi...

DDY YAYINLARI